

IVANA PARČINA

Univerzitet „Union – Nikola Tesla”, Fakultet za sport, Beograd*

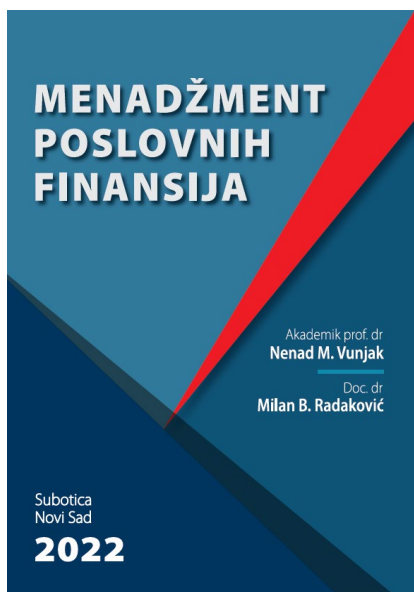
VODIČ ZA PREŽIVLJAVANJE U SVETU BIZNISA

*Nenad M. Vunjak i Milan B. Radaković, Menadžment poslovnih finansija,
Beograd: Fakultet za sport, 2022, 280 strana*

Knjiga „Menadžment poslovnih finansija” je pisana jasnim stilom i jezikom prihvatljivim za njegove buduće korisnike, u prvom redu studente i poslovne menadžere finansijskog usmerenja. Autori, akademik prof. dr Nenad Vunjak i doc. dr Milan Radaković, temom se bave kroz tri segmenta: prvi se odnosi na menadžment strategiju finansijskog poslovanja preduzeća, drugi na menadžment strategiju poslovanja banaka, dok se treći segment odnosi na menadžment strategiju finansijskih tržišta.

Autori knjige sasvim opravdano u istraživanju polaze od objašnjenja mesta i uloge finansijske funkcije u odnosu na ostale poslovne funkcije preduzeća, naglašavajući da svaki privredni proces započinje i završava se novcem. Pri tome, oni ističu da je finansijska funkcija „prva među jednakima” u preduzeću, jer sve počinje od novca i ulaganja i završava se uvećanim ili umanjenim novcem, odnosno dobitkom ili gubitkom. Značajno mesto pripada strateškom (dugoročnom) i tekućem – godišnjem (kratkoročnom) planiranju preduzeća. Autori posebno naglašavaju da je za proces upravljanja u preduzeću važna struktura bilansa stanja i bilansa uspeha preduzeća. Pored finansijske ravnoteže i neravnoteže u bilansu stanja, naglašava se i značaj u bilansu uspeha novčanog toka (*cash flow*), obrtnog fonda i koeficijenta obrta kapitala.

Dalje, detaljno se govori o različitim nivoima likvidnosti, solventnosti preduzeća, kao i o modelima kako efikasno upravljati poslovnim računima preduzeća. U knjizi se objašnjavaju oblici plaćanja preduzeća, asignacija, cesija i kompenzacija sa ilustrativnim

---

* ivana.parcina@fzs.edu.rs

primerima. Polazeći od značaja investicionih ulaganja, objašnjava se menadžment strategije investicione aktivnosti preduzeća. S obzirom na to da se ona u praksi susreću sa različitim oblicima izvora sredstava, posebno mesto je odvojeno za obradu strategija kreditnih oblika finansiranja, zajedničkih ulaganja, lizing aranžmana i faktoringa kao oblika njihovog finansiranja.

U uslovima kada preduzeće nije likvidno, kada nije solventno i nije profitabilno, često se pred menadžment postavlja pitanje o tome šta dalje raditi. Da bi razjasnili navedenu dilemu, autori knjige su opisali strategiju finansijske konsolidacije, njene principe, mere, planove, kao i strategiju stečajnog postupka preduzeća.

Kroz dalji tekst čitaoci su upoznati sa osnovnim obeležjima identiteta banke koja su prisutna u njihovom svakodnevnom poslovanju. Autori u knjizi ističu poseban značaj vizije, misije i situacione analize banke u donošenju poslovnih odluka i njenom profitabilnom poslovanju. Prema njihovim stavovima, vizija banke se definiše na period od pet godina i predstavlja okvir mogućnosti budućeg razvoja banke. Misija predstavlja način realizacije vizije banke, odnosno ona je izraz poslovne filozofije i svrhe poslovanja banke. Autori naglašavaju da savremeno shvatanje misije banke treba da obuhvati racionalnu i komercijalnu logiku rada, emotivnu i moralnu logiku ponašanja zaposlenih u banci.

Posebno je obrazložen značaj kreditne politike banke i njene specifičnosti u odnosu na konkurentske banke. U knjizi se ističe da je potrebno kreditnu politiku postaviti tako da uvažava područje na kojem banka posluje, uz obezbeđenje kreditnih usluga, a da se pri tome zadrži limit opreznosti, sigurnosti i likvidnosti banke. Pored temeljnog objašnjenja postupka odobravanja kredita, autori stavljaju naglasak na način upravljanja kreditnim, kamatnim i investicionim portfolijom banke. Pri tome, navode se primeri u vezi upravljanja na navedenim portfolijima i ostvarivanja profitabilnog poslovanja banke. Stavljaju se na uvid informacije o kojima je potrebno da banke vode računa prilikom odobravanja kredita, kao i njihovi klijenti prilikom preuzimanja kratkoročnih i dugoročnih kredita. Posebno je objašnjena GAP analiza kod upravljanja rizikom kamatne stope, kao i strategija performansi poslovnog bontona i principa etičkog kodeksa banaka.

Dalje, govori se o tržištu novca, koje predstavlja transakcije u vezi žiralog novca, kreiranja i trgovanja sa kratkoročnim hartijama od vrednosti. Tako je navedeno da je u praksi prisutno centralizovano i decentralizovano tržište novca, a da su učesnici banke, druge depozitne institucije, investicioni fondovi, dileri, brokeri, rejting agencije, centralne banke i razne kompanije (preduzeća). Tržište kapitala se definiše kao institucionalno organizovan prostor sa svim potrebnim elementima za njegovo funkcionisanje u određenom vremenu i definisanim pravilima ponašanja učesnika na tržištu. Na tržištu kapitala se organizovano susreću ponuda i tražnja za kapitalom, dugovnim (obveznicama) i vlasničkim (akcijama) hartijama od vrednosti. Učesnici su vlasnici kapitala (prodavci), korisnici kapitala (kupci), posrednici (brokeri i dileri) i država u ulozi

regulatora i kontrolora trgovanja. Takođe, navode se i karakteristike lombardnog tržišta na kome se odobravaju kratkoročni krediti uz zalog robe, hartija od vrednosti i drugih pokretnih stvari.

Pri objašnjenju deviznog tržišta, autori navode da ono predstavlja organizovan sistem kupovine i prodaje deviza, efektivnog stranog novca koje se obavlja na teritoriji jedne zemlje, na način utvrđen pozitivnim propisima. Autori dalje pišu da se kupovina i prodaja deviza obavlja na Međubankarskom sastanku, koje predstavlja mesto okupljanja ovlašćenih banaka za poslovanje sa inostranstvom. Sučeljavanjem ponude i tražnje deviznih sredstava formiraju se devizni kursevi po kojima se vrši kupovina i prodaja stranih sredstava plaćanja. Radi boljeg razumevanja, predstavljen je primer kupovine i prodaje deviza na Međubankarskom sastanku.

Specifičnosti tržišta obveznica kao dugovnih hartija od vrednosti su sa posebnom pažnjom prikazane u knjizi. Objašnjeni su elementi plašta obveznice i elementi kamatnog kupona obveznica. Posebno je stavljen naglasak na razne vrste obveznica, kao i na rejting obveznica na finansijskom tržištu. U knjizi su autori prezentovali i specifičnosti tržišta akcija kao vlasničkih hartija od vrednosti, kao i podelu akcija, uz objašnjenje razlike između običnih (redovnih) i prioriternih (povlašćenih) akcija. Naglasak je stavljen i na listing akcija na finansijskim berzama sa prezentovanjem obrasca za registraciju akcija na finansijskom tržištu.

Pri pisanju knjige poseban akcenat je na prvom segmentu, u kome se objašnjava strategija finansijskog poslovanja preduzeća, s tim da prvi segment sa preostala dva predstavlja zaokruženu celinu u vezi poslovnih finansija preduzeća i njihovog efektivnog i efikasnog poslovanja. Knjiga je pisana pristupačnim stilom, sa razumljivim rečenicama i uz isticanje najvažnijih specifičnosti vezanih za upravljanje poslovnim finansijama preduzeća, pa zbog toga predstavlja vredan izvor informacija i edukacije iz ove oblasti.

Datum prijema rada: 10.10.2022.

Rad prihvaćen za objavljivanje: 21.11.2022.